

ἐπιείδ' οὐδ' ἄλλ' ἀρετῆς εἶρηται, μὴ τῶτ' αὐτῶν
 εἶναι σκεπτικόν ποτερον διωαπὸ παραχρῆσται,
 ἢ οὐ ἀλλ' ὡς ἀπὸ Σωκράτους ἔφη, οἷς ἐφ' ἡμῖν
 γινώσκται τὸ σπουδαῖος εἶναι ἢ φαύλοισι. εἰ γὰρ
 τις φησὶν ἐροτήσθην ὑπὸ πικρῶν, ποτερον αὐ-
 βούλωτο δὲ δίκαιος εἶναι ἢ ἀδίκος, οὐδεὶς αὐτὸν
 κέ-
 ροιτο ἢ ἀδικῆαν. οὐκ αἰσίου δὲ εἰ ἀνδρείας καὶ
 δειλίας, καὶ τὴν ἀσπῆραν ἀρετῆν ἀείδωσάτωτας, δι-
 λλον ὡς εἰ φαῦλοί τινες εἰσιν, ἕκαστος αὐτῶν εἶ-
 σταν φαῦλοισι ὡς εἶναι δὴλον ὅτι οὐδὲ σπουδαῖος. ὁ
 δὲ τοιούτου λόγος ἕκαστος εἶναι δὴν δὲ. διατὶ γὰρ ὁ
 νομοθέτης ἕκαστος εἰς τὸ φαῦλα κερσῆσθην, τὰ δὲ
 κερσῆσθαι καὶ σπουδαῖα κελύουσιν; καὶ ὅτι ἡμῖν ποῖς
 φαῦλοισι ζημίαν πάσχει, αὐτὸ κερσῆσθαι ὅτι γὰρ ποῖς
 κερσῆσθαι, αὐτὸ κερσῆσθαι; καὶ τοῖς ἀποποῖς αὐτῶν
 πᾶσι νομοθετῆς, αὐτὸ μὴ εἶναι ἡμῖν ὅσα κερσῆ-
 σθαι. ἀλλ' (ὡς ἔοικεν) ἐφ' ἡμῖν τὸ σπουδαῖος
 εἶναι καὶ τὸ φαῦλοισι. ἔπειτα γὰρ κερσῆσθαι οἷον ἔ-
 πικρῶν καὶ φέρονε γινώσκται ὅτι ἡμῖν γὰρ τῆ ἀρετῆς
 ἔπαυσις ὅτι γὰρ τῆ κερσῆσθαι, φέρονε γὰρ καὶ
 φέρονε, ἕκαστος ὅτι ποῖς ἀκαταστάσις. ὡς εἶναι δὴλον καὶ
 οὐτως εἶναι ἡμῖν καὶ τὸ σπουδαῖον ὅσα κερσῆσθαι
 καὶ τὸ φαῦλα. ἔλεγον γὰρ καὶ περὶ τῶν πινά πα-
 ραδοκλίω, βουλόμην δὲ δεικνύω ὅτι οὐχ ἔ-
 κείσθαι. διατὶ γὰρ (φασὶν) ὅταν νοσῶμεν ἢ αἰ-
 χροῖ ὄρωμεν, οὐδεὶς φέρονε τοῖς ποῖς τοῖς δὲ ἕκ
 ἀσπῆρας φέρονε γὰρ καὶ τοιούτοις, ὅταν αὐτοῖς
 οἰκτιρῶμεν αἰτίους εἶναι τὸ νοσῆναι, ἢ τὸ κερσῆσθαι
 καὶ τὸ σῶμα, ὡς ὅτι ἐν ταῦτα τὸ ἑκούσιον.
 ἔοικα γὰρ καὶ τὸ κερσῆσθαι ἀρετῶν καὶ κερσῆσθαι τὸ
 ἑκούσιον.

Κεφάλαιον ε.

Εἰ δὲ αὐτὸς περὶ ἐναργεστερον καὶ ἐ-
 περὶ εἰν ἰδὲ πᾶσα γὰρ φύσις γηνητικὴ
 ὅταν οὐσίας ποιῶνται, ὅσα δὲ εἶναι τὰ καὶ
 τὰ ζῶα ἀμφότερα γὰρ γηνητικὰ. γηνητικὰ
 γὰρ εἰ τὸ ἀρχῶν, ὅτι τὸ δὲ εἶναι ἐκ τῆ ἀρχῆς
 ποῖς αὐτῶν γὰρ περὶ ἀρχῆς τὸ μὴ τὰς ἀρχὰς ἔ-
 πως ἔχει ὡς γὰρ αὐτῶν ἀρχῆς, οὕτως καὶ τὰ
 ἐκ τῆ ἀρχῶν ἔχει ἀναργεστερον δὲ ὅσα κερ-
 σῆσθαι τὸ εἰ ποῖς καὶ γαμοπεριαν. καὶ γὰρ ἐκ
 ἐπειδὴ πινες λαμβάνονται ἀρχῆς ὡς αὐτῶν
 σεν, οὕτως καὶ τὰ μὴ τὰς ἀρχὰς ὅτι εἰ τὸ πέρ-
 ρωνον ὁ δὲ ἰσὺν ἔσται ἔχει, τὸ δὲ τετραγωνον
 τὸ πέρρωνον ἐάν μεταβῆσθαι τὸ πέρρωνον, ἔσται καὶ
 τὸ τετραγωνον συμμεταβῆσθαι αἰτιπρῆρες
 γὰρ καὶ ἐάν τὸ τετραγωνον μὴ ἔχει τὸ πέρρωνον
 ὁ δὲ ἰσὺν ἔσται, ὡς τὸ πέρρωνον ἔξει δὲ ἰσὺν ἔ-
 σται ἔσται.

A Quoniam de virtute dictum est, deinceps fuerit considerandum, possit ea adesse nobis, necne. Sed quemadmodum Socrates dixit, in nobis non est, probos, vel malos esse: quadoquidem si quis roget aliquem, velintne iustus esse, an iniustus: nemo delegerit iniustitiam. Item de fortitudine, & timiditate, reliquisque virtutibus semper eodem modo. Inde perspicuum est, si mali sint aliqui, non sponte esse eos malos, & proinde ne probos quidem. Hec ratio nequaquam vera. Nam cur legislator mala facere non permittit, at honesta, & proba iubet: & poenas si quis res malas patrauerit, aut bonas praetermiserit, statuit? Absurdè namque fecerit si leges de iis tulerit, quae perficere in nostra potestate non est. Verum, ut videtur, in nobis est, ut probi sumus aut improbi. Item laudes, & vituperationes id quoque attestantur: virtutem namque laus, vitium autem vituperatio consequitur. Atqui laus, & vituperatio, iis quae quis iniustus fecerit, non tribuuntur. Manifestum igitur hoc modo, in nostro arbitrio esse bona malaque facere. Similitudine verò huiusmodi vebantur, volentes demonstrare, non esse id in nobis positum. cur namque inquebant, & egrotantes aut turpes forma nemo vituperat? At hoc minimè verum. tales namque reprehendimus, cum ipsos putamus sibi aut morbi aut alicuius deformitatis esse autores, quia videlicet in ipsis id fuisse positum intelligitur. Apparet igitur ut quis vel virtutem vel vitium sequatur, id sponte fieri.

CAPVT X.

Rursus hinc etiam poterit quispiam evidentius intueri, quod omnis natura eiusdem essentia est procreatrix atque ipsa est: veluti stirpes, & animalia: nam utraque procreandi vim habent: ex principis verò producunt: ut arbor ex semine, id nanque principium est. Quod porro principia consequitur, ita habet: ut enim habuerint principia, ita quae a principis ortum ducunt. Perspicue autè licet hoc in geometria magis intueri, ubi cum ponatur principia quaedam, qualia fuerint ipsa, talia erunt quae ipsa consequentur. Velut, si triangulum duobus rectis aequales habet angulos, quadratum quoque quatuor angulis rectis habeat, necesse est. Et si in triangulo sit secus, etiam in quadrato secus erit: nam haec conuertuntur. Et si quadratum quatuor angulis rectis aequales non habuerit angulos, ne triangulum quidem duobus rectis habeat aequales.